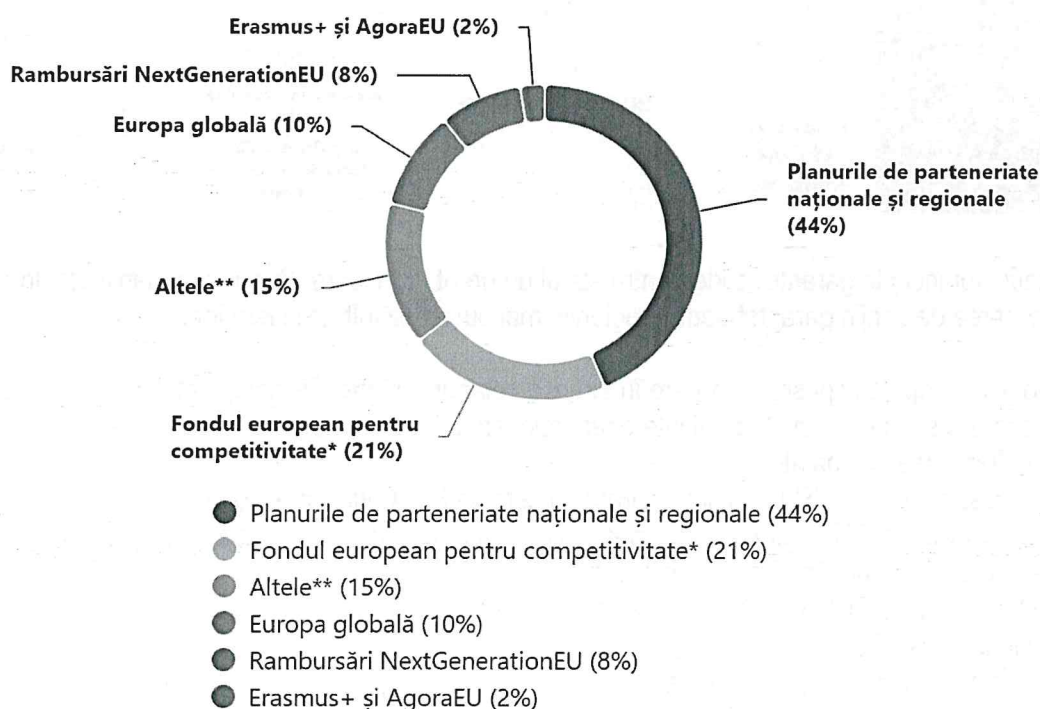

Dezvoltarea și gestionarea portofoliului de proiecte aferent perioadei de programare 2028-2034

I. Propunerile de la nivel european privind perioada de programare 2028-2034

La mijlocul lunii iulie 2025, Comisia a prezentat propunerea privind un Cadru Financiar Multianual (CFM) pentru perioada 2028-2034. Propunerea se ridică la aproape **2 mii de miliarde EUR** (sau 1,26 % din venitul național brut al UE, în medie, între 2028 și 2034).

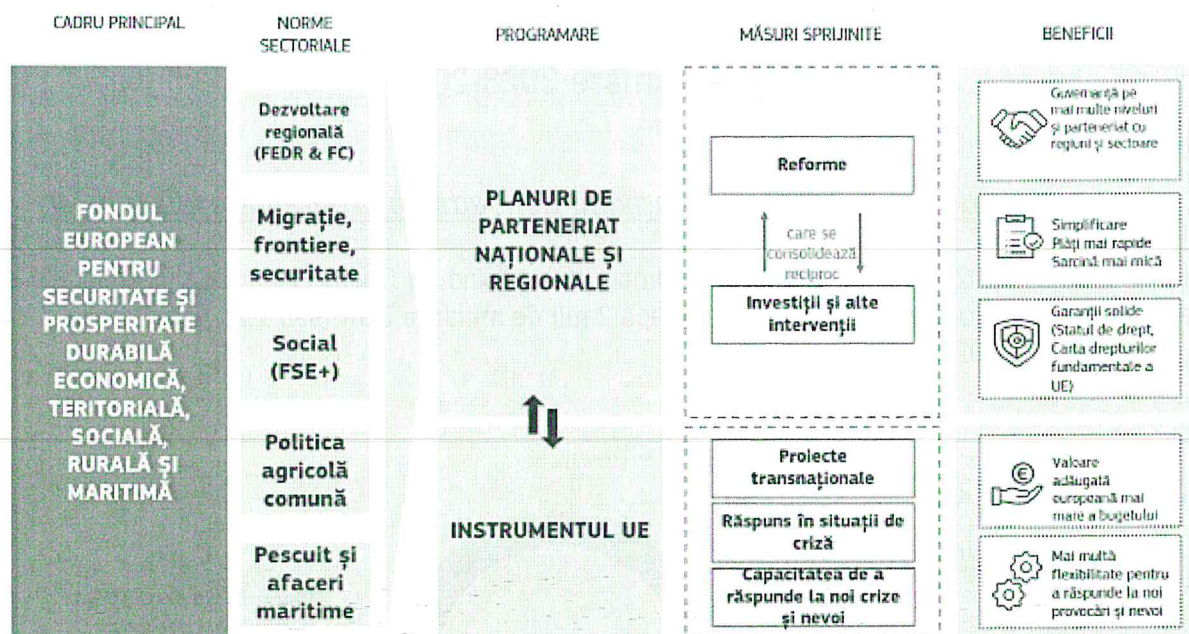
Propunerea identifică **șase priorități strategice** care definesc următorul buget pe termen lung al UE:

1. Investiții în oameni, în statele membre și în regiuni
2. Stimularea prosperității prin competitivitate, cercetare și inovare
3. Protejarea Europei
4. Promovarea educației, a drepturilor sociale și a democrației
5. Protejarea cetățenilor și consolidarea gradului de pregătire și a rezilienței
6. Stabilirea de parteneriate pentru o Europă mai puternică pe plan mondial

Prima dintre cele 6 priorități vizează "Investiții în oameni, în statele membre și în regiuni" - Stimularea prosperității, a sustenabilității și a securității – investiții și reforme adaptate prin intermediul planurilor de parteneriat naționale și regionale.

Astfel, conform acestei Priorități, fondurile importante ale UE implementate de statele membre și de regiuni sunt reunite în cadrul **unei singure strategii coerente**, axate pe politica de coeziune și politica agricolă. Această strategie va fi implementată prin intermediul unor **Planuri de parteneriate naționale și regionale (PPNR)**, mai simple, mai flexibile și mai adaptate, pentru a maximiza impactul fiecărui euro investit și vor viza:

- ✓ reducerea disparităților regionale
- ✓ combaterea sărăciei
- ✓ sprijinirea agriculturii și a pescuitului
- ✓ ajutor pentru gestionarea provocărilor de la frontiere

Aceste planuri vor include garanții solide pentru statul de drept, transparență și responsabilitate. În același timp, vor asigura furnizarea de sprijin garantat pentru regiunile mai puțin dezvoltate și fermieri.

Planurile vor fi concepute și puse în aplicare în strânsă colaborare între Comisie, statele membre, regiuni, comunitățile locale și toate celelalte părți interesate relevante. Fiecare stat membru va putea avea acces la **același cuantum de fonduri** ca și înainte.

Alocarea propusă pentru PPNR-uri la nivel european este de **865 miliarde euro** din care:

- ✓ 450 de miliarde EUR pentru coeziunea economică, socială și teritorială, cel puțin 218 miliarde EUR fiind consacrate regiunilor mai puțin dezvoltate
- ✓ 300 de miliarde EUR vor sprijini veniturile fermierilor cu o rezervă dublată, cel puțin 2 miliarde EUR vor fi destinate pescuitului
- ✓ 14% din buget pentru politici sociale
- ✓ 150 de miliarde EUR pentru investiții în apărare, energie sau tehnologii strategice

Comisia propune un sistem de alocare a fondurilor către statele membre care să fie simplu și transparent. Astfel, **României îi revine în perioada 2028-2034 o alocare totală de 60,2 miliarde euro** din care: alocarea generală este de 54,6 miliarde euro (din care PAC 16,56 miliarde euro), pentru FAMI este 1 miliard euro și pentru Fondul Social de Climă – 4,6 miliarde euro.

De asemenea, PPNR trebuie să contribuie cu minim 43% din alocare la obiectivele de climă și ca și condiționalitate socială, minim 14% din anvelopa Planului (fără alocarea PAC și FSC) va trebui să fie utilizată pentru atingerea obiectivelor sociale ale UE.

O dată cu propunerea privind CFM 2028-2034 CE a prezentat și propunerile de regulamente pentru implementarea bugetului UE.

Noile propuneri de regulamente sunt distribuite pe principalele direcții de la nivel european.

Un set de Regulamente se referă la fondurile alocate Planurilor de Parteneriat Naționale și Regionale (PPNR). În acest caz pe lângă fondurile deja cunoscute: Politica Agricolă Comună, FEDR, Fondul de Coeziune, FSE, FAMI, Sprijinul pentru securitate internă etc., a fost propus un fond nou: **Fondul european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034**, care este cumva înlocuitorul Regulamentului cu condiții generale aplicabil fondurilor din această perioadă de programare. **Acesta stabilește norme privind:** sarcini, obiective prioritare, organizarea și gruparea în cadrul fondului cu privire la – fondurile structurale și de coeziune, PAC, instrumente pentru politica comună în domeniul pescuitului, sprijin pentru capacitățile de securitate și apărare; normele financiare privind sprijinul financiar din partea UE pus în aplicare prin PNRP, Planul Interreg, Mecanismul UE; resursele financiare pentru perioada 2028-2034.

În conformitate cu aceste documente, **Planurile de Parteneriat Naționale și Regionale trebuie să:**

- fie în conformitate cu obiectivele generale și specifice ale Fondului Unic și să detalieze modul în care contribuie la **toate** obiectivele Fondului, ținând cont de provocările specifice naționale, regionale și teritoriale
- includă o explicație privind modul în care contribuie la abordarea provocărilor relevante identificate, inclusiv în contextul Semestrului European și al altor documente relevante legate de obiectivele susținute de Fond, precum și modul în care contribuie la Piața Internă
- fie coerente cu planurile fiscale structurale naționale pe termen mediu, planurile naționale de restaurare a naturii, planurile naționale pentru energie și climă și cu foile de parcurs strategice naționale pentru Deceniul Digital
- includă **reforme, investiții și alte intervenții** cu dimensiune transfrontalieră, transnațională sau multinațională, precum și proiecte transfrontaliere și multinaționale
- concentreze resursele financiare pentru **reducerea disparităților economice, sociale și teritoriale**, în special în regiunile mai puțin dezvoltate
- sprijine reînnoirea generațională, măsurile sociale și producția prosperă în domeniul pescuitului și acvaculturii
- contribuie în mod adecvat la anumite obiective specifice (ex. locuințe sociale accesibile)
- conțină **un model centrat pe performanță** – integrarea lecțiilor desprinse din implementarea MRR în vederea asigurării unei orientări clare către rezultate și încurajării unor reforme realiste și relevante pentru atingerea obiectivelor de coeziune

Investițiile propuse la nivelul PPNR, conform propunerilor de regulamente pentru perioada 2028-2034, se vor împărți pe 5 obiective generale care la rândul lor sunt împărțite în obiective specifice, după cum urmează:

OG 1 - sprijinirea prosperității durabile a Uniunii în toate regiunile:

- (i) promovarea atractivității teritoriilor pentru a sprijini dreptul de a rămâne, inclusiv prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare integrată a zonelor urbane și rurale, inclusiv prin sprijinirea serviciilor și a infrastructurii teritoriale;
- (ii) **consolidarea bazei industriale**, a lanțurilor de aprovizionare reziliente și stimularea producției durabile și competitive, acordând o atenție deosebită competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, prin integrarea deplină a ambițiilor în materie de mediu și climă de a accelera tranziția industrială curată;
- (iii) **sprijinirea unei tranziții juste** către obiectivele Uniunii privind energia și clima pentru 2030, 2040 și 2050, în special acordând prioritate sprijinului pentru producția de energie curată și pentru infrastructura aferentă, promovând eficiența energetică și decarbonizarea, depozitarea și tehnologia, dezvoltând sisteme energetice inteligente și rețele naționale de transport și distribuție, ținând seama, de asemenea, de rețeaua transeuropeană (TEN-E) și de tehnologie și promovând o economie circulară, asigurând posibilitatea pentru toate teritoriile și toți cetățenii de a contribui și de a beneficia de pe urma tranziției curate;
- (iv) **sprijinirea transformării digitale** în vederea atingerii țințelor și obiectivelor deceniului digital stabilite în programul de politică pentru 2030 privind deceniul digital prin promovarea dezvoltării și utilizării tehnologiilor avansate, inclusiv a infrastructurii și serviciilor digitale sigure și de încredere bazate pe IA, a competențelor digitale de bază și avansate, a serviciilor publice digitale și a conectivității TIC, abordând în același timp decalajul digital;

- (v) sprijinirea cercetării, dezvoltării și inovării, inclusiv difuzarea inovării în toate regiunile;
- (vi) sprijinirea măsurilor, inclusiv a reformelor menite să promoveze Uniunea economiilor și a investițiilor și să încurajeze dezvoltarea opțiunilor de finanțare bazate pe piață;
- (vii) sprijinirea asigurării unei oferte de locuințe sociale și la prețuri accesibile;
- (viii) consolidarea infrastructurii de transport a Uniunii și contribuția la finalizarea rețelei transeuropene de transport, în special în ceea ce privește rețeaua centrală și rețeaua centrală extinsă, decarbonizând și îmbunătățind în același timp conectivitatea, securitatea și accesibilitatea pentru zonele îndepărtate, periferice și mai puțin conectate; sprijinirea tranziției verzi și digitale a sectorului transporturilor;
- (ix) sprijin pentru turism, inclusiv pentru durabilitate; sprijinirea gestionării eficiente a apei, a calității și rezilienței resurselor de apă, a protecției mediului, a adaptării la schimbările climatice, a rezilienței la schimbările climatice și a consolidării biodiversității, a calității solului și a resurselor naturale, promovarea circularității, a bioeconomiei și a utilizării mai eficiente a resurselor, consolidarea prevenirii, controlului și remedierii poluării, conservarea și refacerea naturii și sporirea biodiversității și a resurselor naturale, precum și promovarea soluțiilor noului Bauhaus european în mediul construit.

OG 2 - sprijinirea capabilităților de apărare și a securității Uniunii în toate regiunile:

- (i) consolidarea bazei industriale de apărare și a mobilității militare, în special prin dezvoltarea infrastructurii TEN-T cu dublă utilizare;
- (ii) consolidarea pregătirii Uniunii pentru situații de criză și dezastre prin integrarea principiului „pregătirii din momentul conceperii”;
- (iii) consolidarea securității Uniunii prin îmbunătățirea capabilităților de detectare a amenințărilor, de prevenire și de răspuns la acestea, inclusiv prin consolidarea infrastructurii critice din domeniul energiei și al transporturilor și a securității cibernetice;

OG 3 - consolidarea coeziunii sociale prin sprijinirea cetățenilor și consolidarea societăților din Uniune și a modelului social al Uniunii:

- (i) sprijinirea ocupării forței de muncă, a accesului egal la piața muncii, a unor condiții de muncă echitabile și de calitate și a mobilității forței de muncă;
- (ii) consolidarea ofertei de forță de muncă și îmbunătățirea educației și a dobândirii de competențe pe tot parcursul vieții, în special prin promovarea perfecționării și a recalificării;
- (iii) promovarea egalității de șanse pentru toți, sprijinirea unor plase de siguranță socială puternice, promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei și a lipsei de adăpost, precum și sprijinirea investițiilor în infrastructura socială;
- (iv) facilitarea accesului la servicii și la infrastructura asociată, inclusiv modernizarea, digitalizarea și consolidarea calității și rezilienței sistemelor de sănătate, a serviciilor de îngrijire a copiilor și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- (v) abordarea provocărilor legate de schimbările demografice în întreaga UE, printre care se numără insuficiența forței de muncă și disparitățile dintre generații și regiuni;
- (vi) abordarea impactului social al includerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de clădiri și de transportul rutier în domeniul de aplicare al Directivei 2003/87/CE.

OG 4 - susținerea calității vieții în Uniune:

- (i) sprijinirea asigurării unor venituri mai echitabile și suficiente pentru fermieri și a competitivității lor pe termen lung, inclusiv a poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric;
- (ii) contribuția la securitatea alimentară pe termen lung;
- (iii) îmbunătățirea atractivității și a nivelului de trai, inclusiv a accesului la îngrijiri medicale, în zonele rurale, precum și a condițiilor de muncă echitabile și promovarea reînnoirii generațiilor; îmbunătățirea pregătirii și a capacității fermierilor de a face față crizelor și riscurilor; îmbunătățirea accesului la cunoștințe și inovare și accelerarea tranziției digitale și verzi pentru un sector agroalimentar prosper;
- (iv) asigurarea sustenabilității, competitivității și rezilienței sectorului pescuitului și ale sectorului acvaculturii din Uniune, stimulând economia albastră sustenabilă și competitivă în zonele costiere, insulare și interioare, sporind oportunitățile socioeconomice și reziliența comunităților

- locale și asigurând o guvernanță solidă a oceanelor în toate dimensiunile sale, cu oceane sigure, securizate, curate și gestionate în mod durabil;
- (v) consolidarea practicilor durabile de gestionare a agriculturii și silviculturii pentru a promova acțiuni reziliante în domeniul climei, furnizarea de servicii ecosistemice multiple, sprijinirea gestionării eficiente a apei, a calității și rezilienței resurselor de apă, punerea în aplicare a soluțiilor bazate pe natură, consolidarea dezvoltării durabile, protecția mediului, îmbunătățirea conservării și refacerii biodiversității, a solului și a resurselor naturale, precum și îmbunătățirea bunăstării animalelor.

OG 5 - protejarea și consolidarea drepturilor fundamentale, a democrației, a egalității, a statului de drept și afirmarea valorilor Uniunii:

- (i) susținerea și dezvoltarea în continuare a unor societăți deschise, bazate pe drepturi, democratice, egale și favorabile incluziunii, inclusiv prin consolidarea capacităților societății civile și ale partenerilor sociali de a afirma valorile Uniunii, educația pentru cetățenie și participarea tinerilor;
- (ii) promovarea și asigurarea respectării statului de drept prin consolidarea sistemelor de justiție, a cadrelor anticorupție, a pluralismului massmediei, a integrității informațiilor, a educației în domeniul mass-mediei și a unui sistem eficace de control și echilibru;
- (iii) sporirea eficienței administrației publice și a capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate la nivel național, regional și local;
- (iv) promovarea culturii ca un catalizator al valorilor europene și sprijinirea unui sector cultural dinamic și divers.

Printre propunerile de Regulamente pentru perioada 2028-2034 este inclusă și **propunerea de Regulament care stabilește urmărirea cheltuielilor bugetului și stabilește cadrul de performanță și alte reguli orizontale pentru programele UE și activități.**

Astfel, acest regulament are ca scop stabilirea un cadru comun și sistem unic de urmărire a utilizării fondurilor UE și a rezultatelor obținute prin utilizarea acestora.

Acesta include:

- ✓ Un cadru comun pentru implementarea principiilor orizontale la nivelul bugetului: climă și mediu; DNSH, politicile sociale; egalitatea de gen
- ✓ Un sistem unic de monitorizare a cheltuielilor UE și a rezultatelor, reducând sarcina administrativă și asigurând o imagine cuprinzătoare a întregului buget
- ✓ Raportare direcționată pe bază de performanță prin intermediul unui portal unic de raportare a performanței și a oportunităților de finanțare

Anexa 1 a acestei propuneri de Regulament include **o listă a domeniilor de intervenție finanțate prin intermediul fondurilor europene la care se adaugă contribuția acestora la climă și mediu, precum și social și indicatorii de rezultat și realizare aferenți fiecărui domeniu**, indicatori în baza cărora se vor face raportările și se vor solicita plățile. Aceasta este organizată pe 18 domenii de politică care sunt divizate în 543 de coduri de intervenție cu indicatorii de urmărire aferenți.

II. Pregătirea Regiunii Centru și dezvoltarea portofoliului de proiecte

Ținând seama de propunerile făcute la nivel european, pentru a asigura o cât mai bună utilizare și absorbție a fondurilor la nivel regional, **a fost identificată necesitatea demarării și realizării următoarelor acțiuni:**

- ✓ **actualizarea și/sau dezvoltarea documentelor strategice și analizelor de la nivel regional și local**
- ✓ **actualizarea portofoliului de proiecte de la nivel local și regional care să susțină programarea și implementarea fondurilor.**

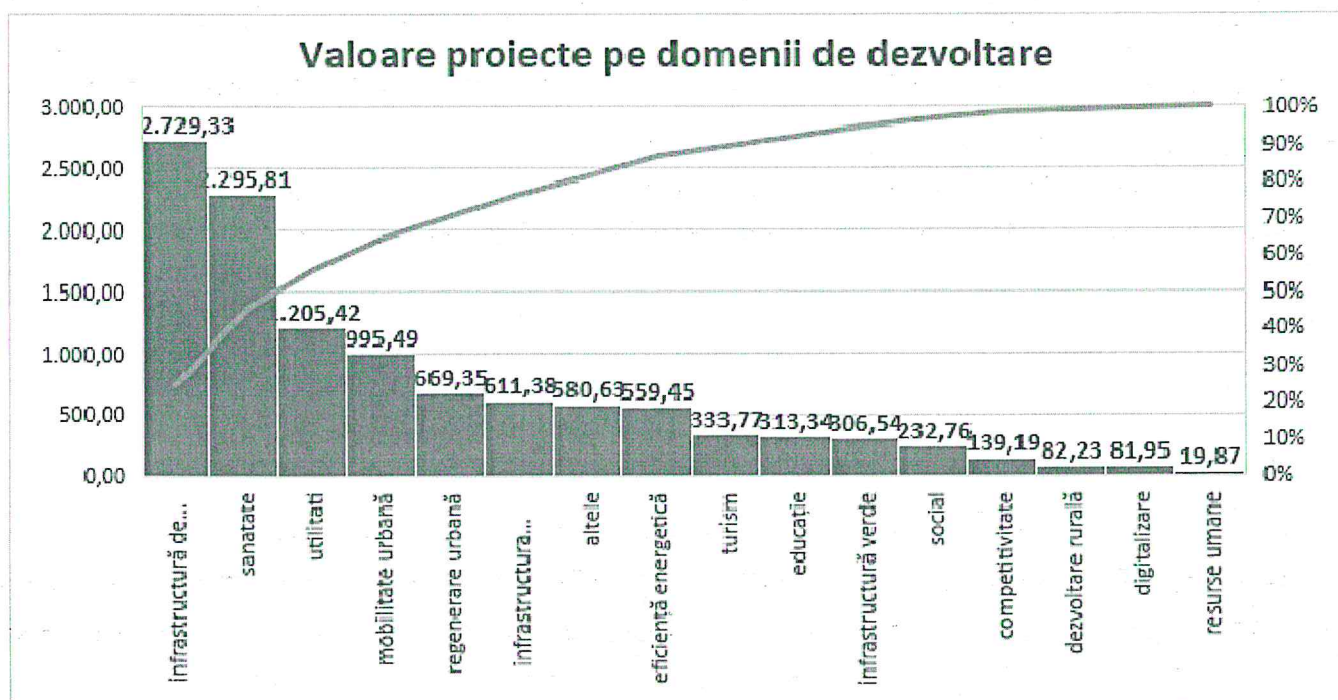
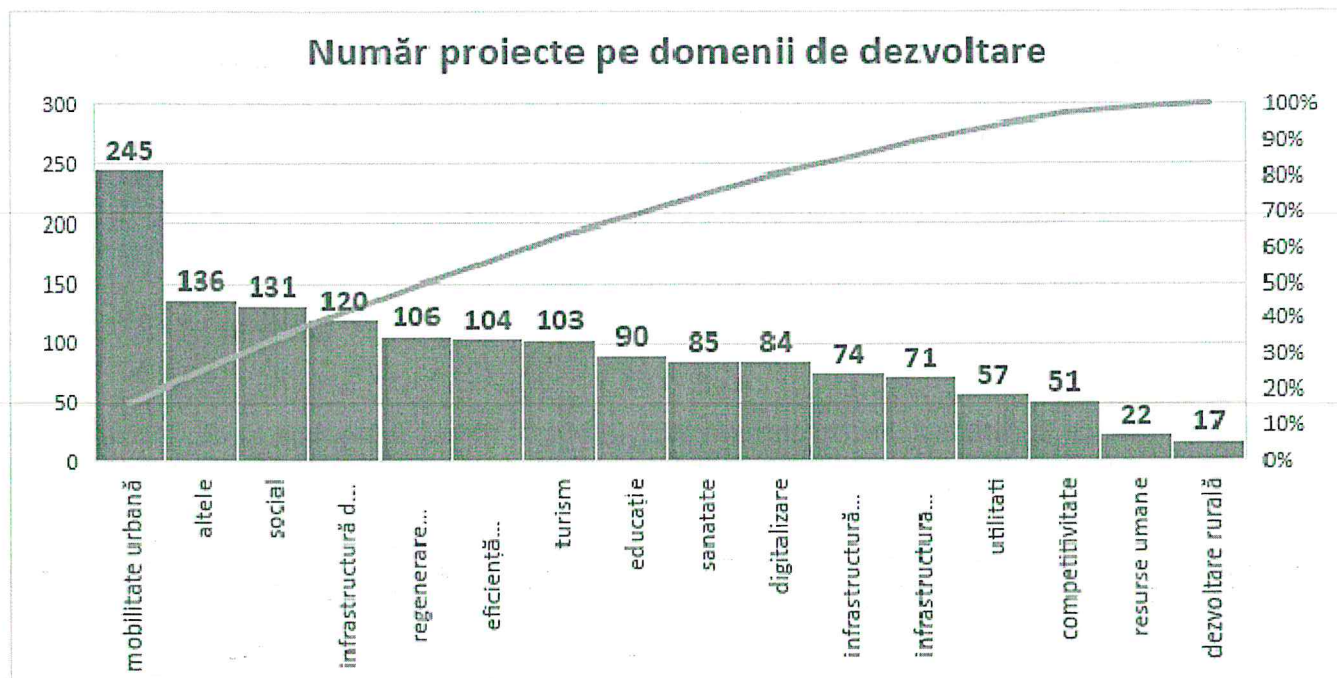
În acest sens, prin **adresa ADR Centru nr. 61063/14.11.2025 (retransmisă de 3 ori) s-a solicitat autorităților de la nivel regional** (CJ-uri, UAT municipii și orașe și GAL-uri rurale) de a face un inventar al documentelor strategice

existente, precum și o analiză a portofoliilor de proiecte aferente acestor documente strategice, care să includă atât proiecte în implementare, cât și proiectele viitoare necesare pentru dezvoltarea comunității, pentru a realiza o analiză în vederea pregătirii viitoarelor documente de programare și dezvoltării portofoliilor de proiecte.

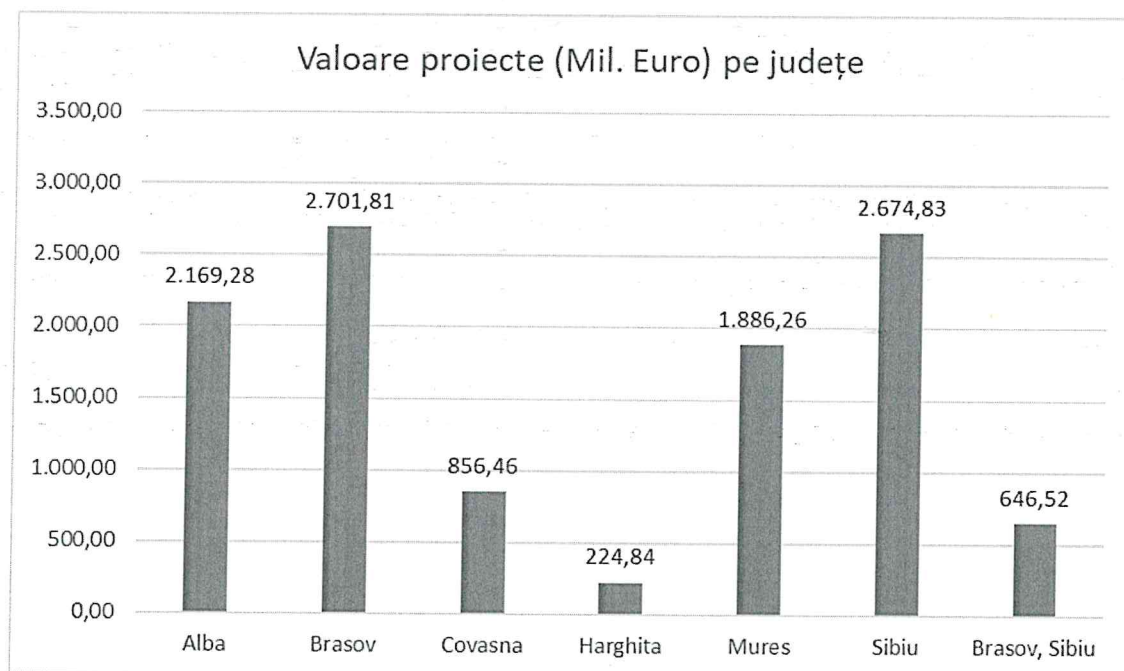
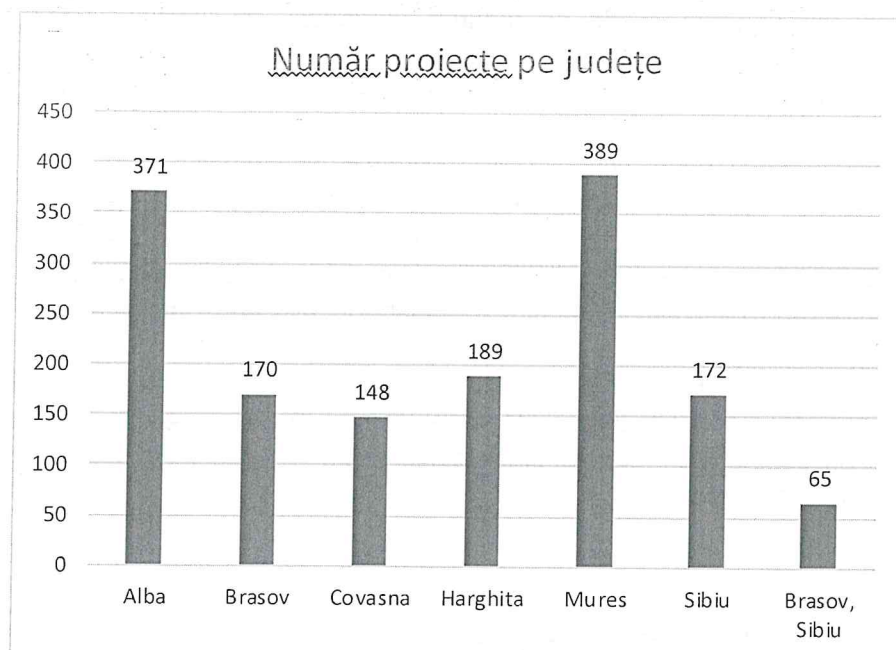
Ca urmare a acestei solicitări, până la această dată **s-au primit informații de la 39 UAT-uri** de la nivel regional din cele 91 vizate de adresa ADR Centru. În baza informațiilor primite s-a realizat un portofoliu de proiecte care are momentan un număr de 1506 proiecte cu o valoare totală de 11,16 miliarde euro, din care 1255 proiecte sunt la nivel de idee (7,07 miliarde euro – 63%).

Aceste proiecte sunt distribuite pe domenii de dezvoltare după cum urmează:

Din analiza de mai sus se poate vedea că cele mai multe proiecte ca număr vizează mobilitate urbană sau alte tipuri de investiții, dar ca valoare cele mai mari investiții se adresează infrastructurii de transport și domeniului sănătății.

În ce privește distribuția acestor proiecte pe județele Regiunii Centru, situația este următoarea:

În baza analizei portofoliului de proiecte de la nivel regional existent în momentul de față se propune un plan de acțiune care să sprijine dezvoltarea portofoliului regional de proiecte care să fie în corelare cu prioritățile și obiectivele regionale, dar care să se plieze și pe obiectivele strategice de la nivel național și european pentru a putea fi promovate la finanțare din fonduri UE în perioada 2028-2034.

Astfel pregătirea portofoliului de proiecte va include următoarele acțiuni principale:

1. **Identificarea în continuare a proiectelor prioritare și strategice** de la nivel local și regional pentru a putea fi promovate la finanțare
2. **Organizarea de întâlniri punctuale** la nivelul județelor pe categorii de solicitanți în cadrul cărora să se discute portofoliului de proiecte și dezvoltarea acestora

3. **Identificarea de surse de finanțare pentru dezvoltarea proiectelor prioritare și pregătirea apelurilor pentru dezvoltarea de proiecte**

În ce privește organizarea de întâlniri punctuale acestea se vor realiza după cum urmează:

Când? – iulie – septembrie 2026

Cum? - la nivelul fiecărui județ se vor organiza **2 zile de întâlniri punctuale**: cu județul și instituțiile descentralizate; cu fiecare municipiu; cu orașele; cu comunele și cu entități teritoriale partenieriale existente la nivelul județului

Ce se va discuta?

- ✓ aspecte ce trebuie avute în vedere pentru perioada următoare de programare post 2027
- ✓ proiectele propuse pentru dezvoltare și implementare – stadiul lor, guvernanta și proprietatea, pregătirea documentațiilor
- ✓ plan de acțiune pentru dezvoltarea proiectelor, identificarea de proiecte strategice, prioritizare
- ✓ stadiul implementării proiectelor din cadrul PR Centru și probleme identificate în implementare

Dezvoltarea portofoliului regional de proiecte se va realiza în paralele și împreună cu dezvoltarea documentelor strategice regionale (PDR Centru și RIS) pentru perioada 2028-2034, astfel încât să răspundă nevoilor identificate și priorităților stabilite și va fi parte a PDR 2028-2034. Proiectele strategice județene și regionale vor fi discutate și în cadrul întâlnirilor grupurilor de lucru județene și tematice.

DIRECTOR GENERAL,
SIMION CREȚU

